

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ

ХУДОЖНІ ФЕНОМЕНИ В ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ
(«ГЕОГРАФІЧНИЙ ПРОСТІР І ХУДОЖНІЙ ТЕКСТ»)

Тези доповідей
VII Міжнародної наукової конференції

16-17 квітня 2021 року

Харків – 2021

РОМАН «АУЕРГАУС» БОВА Б'ЄРГА: АМБІВАЛЕНТНА МЕТАФОРА ПРОСТОРУ ЕСКАПІЗМУ ПІДЛІТКІВ

Юлія ІСАПЧУК¹ (Чернівці, Україна)

¹ кандидатка філологічних наук, асистентка кафедри зарубіжної літератури,
теорії літератури та слов'янської філології філологічного факультету
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
y.isapchuk@chnu.edu.ua

Аналізується роман «Ауергаус» («Auerhaus», 2015) німецького письменника Бова Б'єрга (н. 1965 р.). Хронотоп можна окреслити як швабська провінція 1980-х рр., враховуючи, що події відбувається в контексті ще розділеної Німеччини, а саме у західній її частині.

Назва книги є розгорнутою метафорою ескапізму тинейджерів, які протестують проти наперед визначеної для них екзистенції в межах категоричного циклу «народження – школа – робота – смерть». З одного боку, перед читачами маргінали-бунтарі, чия поведінка порушує норми моралі, з іншого боку, ідеалісти-мрійники, які захищають своє право обирати власний шлях до щастя. Прямі вставки з творів класиків німецької літератури доповнюють цю дихотомію інакшості.

Заголовок роману походить від однойменної популярної пісні 1980-х рр. британського гурту Меднес. Однак кумедність ситуації полягає в тому, що для односельчан англomовний оригінал «Our House» («наш дім») асоціюється з німецьким словом «Auerchse», тобто тур або бик. Буквально слово «ауергаус» виступає локусом дому тинейджерів, тобто реалізованою метафорою. Підкреслюється топофілія (термін Г. Башляра), тобто простір щастя, яким є будинок підлітків. Час метафори «ауергаусу» теж суголосний поняттю щастя, адже це межовий період ініціації – перехід від дитинства з його мріями та ілюзіями до реалізації задуманого у світі дорослих.

Спочатку автор пропонує альтернативне (утопічне) моделювання майбутнього тинейджерів, однак позначає його словосполученням «філістерський ескапізм». При цьому він використовує метафору симулятора автопілоту для літаків з м'якою / жорсткою посадкою. Далі письменник оповідає реалістичну версію кінцівки «ауергаусу».

Розширює простір тексту реалізація запланованої втечі оповідача з провінції до Західного Берліна як специфічного мультикультурного топосу напередодні падіння Берлінського муру. Тут він теж виступає амбівалентною метафорою: свобода («хмаринка думок Західної Німеччини») або тюрма та божевільня (втеча юнака від військової служби).